

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082/610- 1092
Konu : Ordu Milletvekili
Seyit TORUN'un
Yazılı Soru Önergesi

27 Şubat 2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 05/12/2016 tarihli ve 43452547-120.07-70321 sayılı yazınız.

Ordu Milletvekili Seyit TORUN'un; Karadeniz'de yapılan kirlilik ölçümlerine ve ihlal nedeniyle ceza uygulanan tesisler hakkında Bakanlığımıza yönelmiş olduğu 7/9241 Esas sayılı yazılı soru önergesi incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet ÖZHASEKİ
Bakan

EK:

-Cevap Yazısı (1 Adet, 2 Sayfa)

ORDU MİLLETVEKİLİ
SAYIN SEYİT TORUN'UN
TBMM 7/9241 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
DAİR SORU VE CEVAPLARI

SORULAR:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Kararname'nin 8'inci maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendinde; "Yeraltı ve yerüstü sularının, denizlerin ve toprağın korunması, kirliliğın önlenmesi veya bertaraf edilmesi maksadıyla kirletici unsurlar ile kirliliğın giderilmesi ve kontrolüne ilişkin usul ve esasları tespit etmek ve uygulamayı sağlamak, acil müdahale planları yapmak ve yaptırmak, çevrenin korunması maksadıyla uygun teknolojileri belirlemek ve bu maksatla kurulacak tesislerin vasıflarını tespit etmek ve bu çerçevede gerekli tedbirleri almak ve aldirmek." Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğünün görevleri arasında sayılmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1) 2002-2016 yılları arasında ve yıllar itibariyle Karadeniz' de yapılan kirlilik ölçümleri ve ağır metal ölçümleri sonuçları nedir? Söz konusu ölçümler hangi aralıklarla yapılmıştır? Ölçülen parametrelerin ulusal mevzuat ve uluslararası sözleşmelerdeki limit değerlerle uyumu nedir?
- 2) Bakanlığınızca yapılan ölçümler sonucunda evsel, sanayi ve tarımsal atıklar nedeniyle Karadeniz'de fiziksel ve kimyasal kirliliğın boyutları konusunda hangi sonuçlar elde edilmiştir? Bu kirliliğın giderilmesi ve kontrolü ile deniz yaşamına olan etkilerinin ortadan kaldırılması için Bakanlığınızca yürütölen çalışmalar ve önlemler nelerdir?
- 3) Anılan yıllar itibariyle Karadeniz'e kıyısı olan illerde, kara kökenli kirleticilerin deniz kıyısına deşarjı ve derin denize deşarjı konusunda Su Kirliliğı Kontrolü Yönetmeliğı hükümlerine uyulmaması nedeniyle kaç tesise ceza uygulanmıştır? Uygulanan ceza miktarı ne kadardır?
- 4) Söz konusu tesisler hangileridir?

CEVAP:

Karadeniz'de 2004 yılından beri denizin mevcut kalite durumunun belirlenmesi ve eğilimin izlenmesi için kirlilik izleme projesi yürütölmektedir. Proje kapsamında Karadeniz'de toplam 81 istasyonda kirlilik izleme çalışması yapılmakta olup, çözönmüş oksijen, besin elementleri, klorofil-a, fitoplankton, sedimanda kirlilik ve ağır metal ölçümleri gerçekleştirilmektedir. Sedimanda ağır metal kalite değeriendirilmesi Düşük Etki Aralığı yaklaşımıyla yapılmaktadır. Düşük etki aralığının üzerindeki metallerin Doğu şelfte yer aldığı söylenebilir. Batı şelfte yalnızca bir noktada, Zonguldak İlinde nikel elementlerinin düşük etki sınır değeriinin üstünde olduğu ancak orta etki seviyesinin altında olduğu görölmektedir. Sedimentlerde metal birikimlerinin doğal ya da antropojenik kökenini belirlemek için Zenginleşme Faktörü değeri hesaplanır. Zenginleşme faktörünün 1 olması, söz konusu elementin litojenik kaynaklı (kayaç ayrışmasından taşınan) olduğunu göstermektedir. Genel olarak bakıldığında zenginleşme faktörlerinin dağılımı, Doğu şelfte "yüksek" zenginleşmenin varlığına işaret etmektedir.

Karadeniz, deniz çevresinin korunmasıyla ilgili olarak yürütölen/desteklenen faaliyetler şunlardır;

- Karadeniz kıyılarımızda Kentsel Atık su Arıtımı Yönetmeliğı'ne göre hassas ve az hassas su alanları belirlenmiş, Ünye-Samsun-Bafra arasındaki kıyı alanı hassas alan olarak ilan edilmiştir. Buna göre hassas olarak belirlenen alanlarda arıtmalarda azot, fosfor giderimi yapılması gerekmektedir. Bu kapsamda, Samsun ve Ordu illerinde ileri arıtma tesisleri tamamlanmış olup, faaliyette geçmiştir. Samsun ve ordu illerinde arıtma tesislerinde ileri arıtma yapılmaktadır. Ayrıca, Bartın atık su arıtma tesisi inşaatı devam etmekte ve Çarşamba atık su arıtma tesisi proje çalışmaları devam etmektedir.

- Katı atık yönetimi ile ilgili olarak; Karadeniz kıyısında yer alan Kırklareli, Sakarya, Zonguldak, Sinop, Samsun (2 adet), Trabzon-Rize, Kastamonu, Giresun illerinde katı atık düzenli depolama sahaları faaliyettedir. Ayrıca, Karabük, Bartın ve Artvin illerinde ise çalışmalarımız sürdürülmektedir.
- Yüzme ve rekreasyon amacıyla kullanılan alanlarda Yüzme Suyu Kalitesi Yönetmeliği kapsamında çalışmalar yapılmaktadır. Her yıl Türkiye Halk Sağlığı Kurumu tarafından 1112 yüzme suyu alanında yüzme suyu kalitesinin izlenmesi için analiz yapılmakta olup, Yönetmeliğe uygun çıkmayan alanlara yönelik denetim ve soruşturma çalışmaları devam etmektedir.
- Temiz denizlerimizin bir göstergesi olan mavi bayraklı plaj sayısı 2002 yılında 151 iken, 2016 yılında 444 'e ulaşmıştır. Mavi bayraklı plaj sayısında Dünya ikincisiyiz. Karadeniz Bölgesinde ise mavi bayrak ile ödüllendirilmiş 17 plaj bulunmaktadır.
- Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği kapsamında özellikle demir-çelik fabrikaları, termik santraller başta olmak üzere tüm endüstriyel ve evsel nitelikli atık suların derin deniz deşarjı projeleri Bakanlığımızca 2014/7 sayılı Atık su Arıtma /Derin Deniz Deşarjı Tesisi Proje Onayı Genelgesi kapsamında incelenmekte ve onaylanmaktadır. Karadeniz bölgesinde 33 evsel, 3 endüstriyel DDD uygulaması bulunmaktadır.
- Gemilerden kaynaklanan illegal deşarjların kontrolünü sağlamak amacıyla denizden ve havadan sürekli izleme ve denetim yapılmakta ve ağır cezalar uygulanmaktadır. Gemilerden kaynaklanan operasyonel atıkların kontrolü ile ilgili olarak Karadeniz Bölgesi'nde toplam 13 adet lisanslı atık kabul tesisi hizmet vermekte, samsun ve ordu illerinde 2 adet atık alım gemisi bulunmaktadır.
- Petrol ve diğer zararlı maddelerle deniz çevresinin kirlenmesi gibi acil durumlarda müdahale için 2 tanesi Karadeniz'de olmak üzere, 6 bölgesel ve 1 ulusal plan yürürlükte. Ayrıca, şimdiye kadar Karadeniz'de 29 adet kıyı tesisi acil müdahale planı bakanlığımızca onaylanmış olup, bu konudaki çalışmalar devam etmektedir.

Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerimizce elde edilen verilere göre; 2012-2016 yılları arasında, Karadeniz'e kıyısı olan illerde yapılan çevre denetimleri neticesinde mevzuata aykırı faaliyette bulunduğu tespit edilen 231 tesise 2872 sayılı Çevre Kanununun 20 (I) maddesi 6. paragraf uyarınca toplam 11.879.644 TL idari para cezası uygulanmıştır. Yıllara göre, uygulanan ceza miktarları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

YIL	DENETİM SAYISI	İDARİ PARA CEZASI MİKTARI (TL)
2012	39	1.697.259
2013	40	1.950.528
2014	64	3.461.428
2015	39	2.093.702
2016	49	2.676.727